

PROMOTING THE INTEGRATION OF DISADVANTAGED GROUPS BY COOPERATION IN THE FIELD OF TRAINING IN THE BIHOR-HAJDÚ-BIHOR EUROREGION

FELNÓTT- ÉS SZAKKÉPZÉSI EGYÜTTMŰKÖDÉS A HÁTRÁNYOS HELYZETŰ SZEMÉLYEK MUNKAERŐ-PIACI ESÉLYEINEK NÖVELÉSÉÉRT A BIHAR-HAJDÚ-BIHAR EURORÉGIÓBAN

COLABORARE ÎN EDUCAREA ADULȚILOR ȘI A PREGĂTIRII PROFESIONALE PENTRU PROMOVAREA OCUPĂRII PERSOANELOR DEFAVORIZATE ÎN EUROREGIUNEA BIHOR-HAJDÚ-BIHAR

EDUCAȚIA CONTINUĂ ȘI INTEGRAREA SOCIALĂ A GRUPURILOR DEZAVANTAJATE ÎN EUROREGIUNEA BIHOR – HAJDU-BIHAR

Gavril Flóra – Zoltán Fürj- András Gyórbíró– Györgyi Szilágyi

Obiective și priorități

Conferința de la Lisabona a Consiliului European din 2000 a atras atenția factorilor de decizie din țările membre ale Uniunii asupra importanței cruciale a problematicii educației și formării profesionale în contextul transformărilor tehnologice și economico-sociale contemporane, când învățarea continuă a devenit o condiție sine qua non a participării depline și a succesului în viața economică și socială. În acest context, motivația pentru învățare și stimularea creativității au dobândit o semnificație aparte. Cu toate acestea, în țările Europei Centrale și de Est, rata participării adulților la diferite forme de educație și formare profesională încă se situează cu mult sub nivelul mediei Uniunii Europene.

Pentru aceste țări - între care se numără atât România cât și Ungaria - cheia depășirii decalajului de dezvoltare este dată tocmai de capacitatea lor de înnoire și dezvoltare a resurselor umane, proces în care un rol deosebit revine cooperării în regiunile de frontieră. Recunoscând importanța acestui factor, Universitatea Creștină Partium din Oradea și Colegiul Universitar Pedagogic Kölcsey Ferenc din Debrecen au inițiat un proiect de colaborare transfrontalieră româno-maghiară, având drept obiectiv facilitarea accesului grupurilor sociale

Hungary-Romania
Cross-Border Co-operation
Programme 2007-2013

Two countries, one goal, joint success!

European Union
European Regional Development Fund

www.hungary-romania-cbc.eu • www.huro-cbc.eu

dezavantajate pe piața muncii, prin inițierea și dezvoltarea unor programe de educație și formare profesională a adulților adaptate la nevoile specifice ale grupurilor țintă.

Graf. nr. 1

<i>Prezentarea obiectivelor proiectului</i>					
Viziune	Facilitarea integrării treptate a grupurilor sociale dezavantajate pe piața muncii prin dezvoltarea unor programe specifice de educație și formare profesională a adulților. Constituirea unui sistem instituțional adecvat de instruire și perfecționare a resurselor umane.				
Misiune, sarcini	Creșterea șanselor de incluziune socială ale grupurilor sociale marginalizate. Contribuție la atingerea unor niveluri mai ridicate de coeziune socială la nivel intra- și inter-regional.				
Obiective strategice	Reducerea dependenței grupurilor sociale marginalizate	Elaborarea unei hărți a centrelor de educație continuă	Confruntarea nevoilor cu posibilitățile existente	Reducerea migrației de părăsire a regiunii	
Priorități de dezvoltare	Asigurarea fluxului de informații	Realizarea unui pachet de programe educaționale	Dezvoltarea competențelor		

FELNÓTT- ÉS SZAKKÉPZÉSI EGYÜTTMŰKÖDÉS A HÁTRÁNYOS HELYZETŰ SZEMÉLYEK MUNKAERŐ-PIACI ESÉLYEINEK NÖVELÉSÉÉRT A BIHAR-HAJDÚ-BIHAR EURORÉGIÓBAN

COLABORARE ÎN EDUCAREA ADULȚILOR ȘI A PREGĂTIRII PROFESIONALE PENTRU PROMOVAREA OCUPĂRII PERSOANELOR DEFAVORIZATE ÎN EUROREGIUNEA BIHOR-HAJDÚ-BIHAR

Proiectul și-a propus să ofere oportunități de educație și formare profesională continuă pentru cât mai mulți adulți care n-au putut accesa până acum serviciile educaționale corespunzătoare nevoilor lor specifice, astfel încât sistemul educațional să poată contribui mai eficient la asigurarea egalității de șanse. Prin cursurile de formare preconizate ne propunem să facilităm valorificarea mai eficientă a capitalului intelectual existent la nivelul comunităților locale și crearea unui mediu de învățare favorabil pentru membrii grupurilor dezavantajate, precum și asigurarea accesului adulților dezavantajați social la serviciile de educație și formare profesională pe tot parcursul vieții.

Educația adulților și formarea profesională continuă în România

Începuturile educației adulților în România pot fi localizate în timp în perioada interbelică, când în mai multe localități ale țării au luat ființă „universitățile populare” și „școlile populare țărănești”, care și-au propus ridicarea culturală a locuitorilor de la sate, „educarea poporului”. În perioada comunistă asemenea activități au beneficiat de o largă răspândire dar, evident, au trebuit să aibă un conținut ideologic adecvat cerințelor regimului, incluzând între grupurile țintă prioritare - pe lângă populația satelor - și muncitorii din industrie, locuitorii orașelor. (Drobot, 2008, p. 13).

După 1989, abia eliberate de sub controlul politic și ideologic strict al regimului comunist, instituțiile de educație culturală au intrat într-un “vid de legitimize”, atâta timp cât și finanțarea lor devenind nesigure. În paralel, s-au constituit primele organizații civile și a început un proces de autoorganizare a inițiativelor și activităților cultural-educative. În domeniul învățământului, acest fenomen s-a concretizat mai ales prin apariția într-un răstimp foarte scurt a unui număr deosebit de mare de universități particulare, înființarea de noi universități de stat și creșterea continuă a numărului de studenți admiși. Cauza principală a acestei evoluții poate fi identificată în politica fostului regim, care pe de o parte a limitat la un

Hungary-Romania
Cross-Border Co-operation
Programme 2007-2013

Two countries, one goal, joint success!

European Union
European Regional Development Fund

FELNÓTT- ÉS SZAKKÉPZÉSI EGYÜTTMŰKÖDÉS A HÁTRÁNYOS HELYZETŰ SZEMÉLYEK MUNKAERŐ-PIACI ESÉLYEINEK NÖVELÉSÉÉRT A BIHAR-HAJDÚ-BIHAR EURORÉGIÓBAN

COLABORARE ÎN EDUCAREA ADULȚILOR ȘI A PREGĂTIRII PROFESIONALE PENTRU PROMOVAREA OCUPĂRII PERSOANELOR DEFAVORIZATE ÎN EUROREGIONEA BIHOR-HAJDÚ-BIHAR

nivel foarte scăzut numărul studenților, iar pe de altă parte a asigurat absolvenților traiectorii profesionale și locuri de muncă care le garantau statutul de intelectual. Dat fiind că pe baza acestei experiențe în percepția colectivă absolvirea unei facultăți era echivalentă cu o cale sigură de afirmare socială, după schimbarea de regim a existat o puternică expectanță socială ca universitățile să-și deschidă cât mai larg porțile, pentru a putea cuprinde un număr cât mai mare de studenți.

Concomitent cu expansiunea învățământului superior, prestigiul învățământului profesional a înregistrat o puternică deteriorare, conducând la o tot mai pronunțată selecție negativă în recrutarea elevilor pentru școlile și liceele profesionale. Ponderea cea mai însemnată în rândul liceelor era și este și azi ocupată de liceele „teoretice” care nu oferă nici un fel de calificare profesională pe lângă diploma de bacalaureat, ceea ce înseamnă că majoritatea absolvenților de liceu nu obțin la absolvire nici o calificare profesională.

Cursurile de formare oferite în cadrul sistemului educației continue ar fi menite tocmai să atenueze consecințele negative ale acestei situații. Însă datorită unor condiții de dezvoltare socio-istorică specifice, cu efect nefavorabil, ținând mai ales de moștenirea nefastă a unui regim totalitar deosebit de strict și hiper-centralist, în România se poate constata o anumită întârziere în dezvoltarea rețelei instituționale din domeniul formării profesionale continue, nu doar în comparație cu țările dezvoltate din Vest, ci chiar în raport cu vecina ei, Ungaria. Participarea țării la programele Uniunii Europene (PHARE, Leonardo da Vinci, Socrates, Tempus, iar după aderare, Fondurile Structurale) nu a putut elimina încă în totalitate această rămânere în urmă. Este demn de amintit, ca exemplu edificator în această privință, că în timp ce în Ungaria se pregătesc la nivelul învățământului superior specialiști în andragogie începând din 1956 (iar în cadrul sistemului Bologna sunt organizate și programe de masterat în acest domeniu) în oferta universitară din România nu figurează nici până astăzi o asemenea specializare. (Juhász 2010, p. 261).

Hungary-Romania
Cross-Border Co-operation
Programme 2007-2013

Two countries, one goal, joint success!

European Union
European Regional Development Fund

FELNÓTT- ÉS SZAKKÉPZÉSI EGYÜTTMŰKÖDÉS A HÁTRÁNYOS HELYZETŰ SZEMÉLYEK MUNKAERŐ-PIACI ESÉLYEINEK NÖVELÉSÉÉRT A BIHAR-HAJDÚ-BIHAR EURORÉGIÓBAN

COLABORARE ÎN EDUCAREA ADULȚILOR ȘI A PREGĂTIRII PROFESIONALE PENTRU PROMOVAREA OCUPĂRII PERSOANELOR DEFAVORIZATE ÎN EUROREGIONEA BIHOR-HAJDÚ-BIHAR

Tranziția economică a României după 1989 a condus la o schimbare radicală a structurii ocupaționale. Se poate constata însă că serviciile de educație și formare existente întâmpină dificultăți de adaptare la cerințele pieții muncii, nu manifestă flexibilitatea necesară pentru a răspunde adecvat cerințelor socio-economice contemporane, cu toate că integrarea ocupațională a categoriilor sociale defavorizate ar fi mult facilitată de funcționarea unei rețele instituționale eficiente, dinamice și moderne în domeniul educației și formării profesionale continue. Crearea unei asemenea rețele a fost mult timp întârziată și de lipsa unor reglementări privind acreditarea, monitorizarea și asigurarea calității programelor de educație continuă. Deși încă din 1999 a fost înființat Consiliul Național de Formare Profesională a Adulților împreună cu structurile sale subordonate la nivelul județelor (comisiile județene), Regulamentul de funcționare al Consiliului a fost aprobat abia în 2004, iar cadrul legislativ a fost stabilit pentru prima oară prin Legea 375/2002 pentru aprobarea O.G. 129/2000 privind formarea profesională a adulților, care garantează accesul la formarea profesională continuă. Elaborarea politicilor în acest domeniu, acreditarea programelor de studii, reglementarea condițiilor de organizare și funcționare a acestora precum și eliberarea diplomelor, se află în prezent în sfera de competență a Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului împreună cu Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale, metodologia aferentă fiind aprobată în 2003. (Consiliul Național de Formare Profesională a Adulților, 2011) .

România se află în dezavantaj în comparație cu alte țări ale UE și în ceea ce privește ponderea persoanelor integrate în forme de educație a adulților. Conform Eurostat, în 2005 doar 10% dintre cetățenii români participa la vreo formă recunoscută de educație continuă, în timp ce în cazul Bulgariei (care a aderat la Uniunea Europeană în același an cu România) această pondere era de 17%, în Spania 25%, în Franța 51%, în Slovacia 29%, iar în Suedia 71% (media Uniunii se situa la 42%). (Dan 2009, p. 177) Se poate observa, totodată, că o proporție însemnată a celor care au competențe profesionale, își dobândesc aceste competențe pe cale informală, nerecunoscută oficial. Acest fenomen apare mai ales în cazul persoanelor care practică ocupațiile manufacturiere tradiționale, deși este evident că inclusiv pentru ei ar fi avantajos dacă ar obține un atestat oficial al competențelor de care dispun. (Balica, 2008)

Hungary-Romania
Cross-Border Co-operation
Programme 2007-2013

Two countries, one goal, joint success!

European Union
European Regional Development Fund

Totuși, se poate aprecia că în ultimii 10 ani au fost realizate progrese importante în ceea ce privește restructurarea sistemului de formare profesională, începând cu elaborarea cadrului legislativ și instituțional necesar susținerii reformei și semnarea unui acord pentru elaborarea unui cadru național al calificărilor. Cadrul legislativ este stabilit de Legea 375/2002 pentru aprobarea O.G. 129/2000 privind formarea profesională a adulților, care garantează accesul la formarea profesională continuă.

Obiectivele formării se referă la:

cunoștințele teoretice pe care participanții trebuie să le asimileze în timpul formării deprinderile ce sunt în legătură cu cunoștințele teoretice și care se dobândesc prin practică și exerciții
comportamentul care este definit ca fiind atitudinea ce trebuie adoptată față de formarea profesională

Reușita unui curs de formare profesională depinde în mare măsură de modul în care formatorii reușesc să motiveze participanții, diminuând astfel rezistența lor la schimbare. Formatorul trebuie să cunoască dimensiunea grupului ca să își adapteze metodele și mijloacele de predare.

Formarea profesională inițială se adresează în primul rând tinerilor, dar este valabilă și pentru adulții care doresc să obțină certificate școlare în conceptul educației și formării permanente.

Formare profesională continuă se adresează adulților și se desfășoară pe tot parcursul vieții.

Hungary-Romania
Cross-Border Co-operation
Programme 2007-2013

Two countries, one goal, joint success!

European Union
European Regional Development Fund

Ucenicia este o formă valoroasă de formare pentru tinerii cu vârste între 16 și 21 de ani, care nu dețin nici o formă de calificare anterioară, precum diplome universitare, certificate de formare profesională sau alte certificate similare recunoscute oficial.

Formarea profesională a adulților se organizează pentru inițiere, calificare, perfecționare, specializare, recalificare definite astfel:

- inițierea* reprezintă dobândirea unor cunoștințe, priceperi și deprinderi minime necesare pentru desfășurarea unei activități;
- calificarea* reprezintă ansamblul de competențe profesionale care permit unei persoane să desfășoare activități specifice unei ocupații sau profesii;
- perfecționarea* constă în dezvoltarea competențelor profesionale în cadrul aceleiași calificări;
- specializarea* este o formă specifică de formare profesională care urmărește obținerea de cunoștințe și deprinderi într-o arie restrânsă din sfera de cuprindere a unei ocupații;
- recalificarea* constă în obținerea competențelor specifice unei alte ocupații sau profesii, diferită de cele dobândite anterior.

Formarea profesională a persoanelor în căutarea unui loc de muncă este reglementată de Legea nr. 76 din 2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și ocuparea forței de muncă cu modificările și completările ulterioare, Hotărârea nr. 174 din 20 februarie 2002 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă, Hotărârea nr. 377 din 18 aprilie 2002 pentru aprobarea Procedurilor privind accesul la măsurile pentru stimularea ocupării forței de muncă, modalitățile de finanțare și instrucțiunile de implementare a acestora. (AJOFM, 2011 b)

Hungary-Romania
Cross-Border Co-operation
Programme 2007-2013

Two countries, one goal, joint success!

European Union
European Regional Development Fund

In conformitate cu prevederile art. 66 din Legea nr. 76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și ocuparea forței de muncă cu modificările și completările ulterioare, serviciile de formare profesională se acordă în mod gratuit următoarelor categorii de beneficiari:

- persoanelor care nu au loc de muncă, nu realizează venituri sau realizează, din activități autorizate potrivit legii, venituri mai mici decât valoarea indicatorului social de referință al asigurărilor pentru șomaj și stimulării ocupării forței de muncă, în vigoare;
- persoanelor care nu au putut ocupa loc de muncă după absolvirea unei instituții de învățământ sau după satisfacerea stagiului militar ;
- persoanelor care au obținut statutul de refugiat sau altă formă de protecție internațională, conform legii ;
- cetățenilor străini sau apatrizi care au fost încadrați în muncă sau au realizat venituri în România, conform legii;
- persoanelor care nu au putut ocupa loc de muncă după repatriere sau după eliberarea din detenție ;
- persoanelor care desfășoară activități în mediul rural și care nu realizează venituri lunare sau realizează venituri mai mici decât valoarea indicatorului social de referință în vigoare și care sunt înregistrate la agențiile pentru ocuparea forței de muncă;
- cu acordul angajatorului persoanele care au reluat activitatea ca urmare a încetării concediului pentru creșterea copilului până la împlinirea vârstei de 2 ani, respectiv 3 ani în cazul copilului cu handicap;
- cu acordul angajatorului persoanele care au reluat activitatea după satisfacerea stagiului militar ;
- cu acordul angajatorului persoanele care au reluat activitatea ca urmare a recuperării capacității de muncă după pensionarea pentru invaliditate ;
- persoanelor aflate în detenție care mai au de executat cel mult 9 luni până la ultima zi de executare a pedepsei

Hungary-Romania
Cross-Border Co-operation
Programme 2007-2013

Two countries, one goal, joint success!

Conform legii persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă care urmează programele de formare profesională, au următoarele drepturi :

- a) să beneficieze de pregătire teoretică și practică pe toată durata cursului;
- b) să beneficieze de rechizite și materiale de instruire și să primească în folosință manuale;
- c) să beneficieze, dacă este cazul, de echipament de protecție pe timpul instruirii practice;
- d) să beneficieze de abonament gratuit pe mijloacele de transport în comun, pe traseul de deplasare de la domiciliu la locul de pregătire
- e) să beneficieze de consultații medicale, analize medicale și teste necesare frecventării cursurilor

Pentru înscrierea la cursurile de formare profesională, persoanele în căutarea unui loc de munca obțin o recomandare a compartimentului de informare și consiliere profesională să urmeze cursuri de calificare, recalificare sau perfecționare. Activitatea de informare și consiliere este una din cele mai importante măsuri active fără de care activitatea de formare profesională nu ar fi posibilă.

Informarea și consilierea profesională constituie un ansamblu de servicii acordate în mod gratuit persoanelor în căutarea unui loc de munca, care au ca scop:

furnizarea de informații privind piața muncii și evoluția ocupațiilor;

evaluarea și autoevaluarea personalității în vederea orientării profesionale;

dezvoltarea abilității și încrederii în sine a persoanelor în căutarea unui loc de muncă, în vederea luării de către acestea a deciziei privind propria carieră;

instruirea în metode și tehnici de căutare a unui loc de muncă.

Hungary-Romania
Cross-Border Co-operation
Programme 2007-2013

Two countries, one goal, joint success!

Informarea privind piața muncii, stabilirea traseului profesional, evaluarea și autoevaluarea se realizează prin autoinformare, prin acordarea de servicii de consiliere individuală sau de grup oferite, la cerere, persoanelor în căutarea unui loc de munca .

Consilierea profesională și instruirea în metode și tehnici de căutare a unui loc de muncă și de prezentare la interviuri în vederea ocupării se realizează de către consilieri de orientare a carierei, în cadrul centrelor de informare și consiliere privind cariera sau, la cerere, în cadrul altor forme organizate de instruire. Informarea și consilierea profesională constituie un ansamblu de servicii acordate în mod gratuit persoanelor în căutarea unui loc de muncă, care au ca scop:

furnizarea de informații privind piața muncii și evoluția ocupațiilor;

evaluarea și autoevaluarea personalității în vederea orientării profesionale;

dezvoltarea abilității și încrederii în sine a persoanelor în căutarea unui loc de muncă, în vederea luării de către acestea a deciziei privind propria carieră;

instruirea în metode și tehnici de căutare a unui loc de muncă.

Informarea privind piața muncii, stabilirea traseului profesional, evaluarea și autoevaluarea se realizează prin autoinformare, prin acordarea de servicii de consiliere individuală sau de grup oferite, la cerere, persoanelor în căutarea unui loc de muncă

Educația adulților și formarea profesională continuă a categoriilor sociale dezavantajate: cazul județului Bihor

Excluziunea educațională reprezintă și în România un fenomen care însoțește, cauzează și totodată agravează starea de marginalitate socială. Conform rezultatelor unei anchete sociologice efectuate în 2005, doar 29% din cei 52 000 copii cu dizabilități aflați în evidențele

Hungary-Romania
Cross-Border Co-operation
Programme 2007-2013

Two countries, one goal, joint success!

European Union
European Regional Development Fund

oficiale erau integrați într-o formă recunoscută de educație. (EUMAP 2005, p. 14 In: Dan, 2009, p. 181). Dintr-un alt studiu (UNICEF, 2006 In: Dan 2009, p. 181) a rezultat că 41% dintre tinerii infectați cu HIV nu erau cuprinși în nici o activitate educațională în cursul anului 2004. În ceea ce privește accesul la nivelurile mai înalte ale sistemului de învățământ, copiii și tinerii romi se află într-o situație accentuat dezavantajată. Datele recensământului din 2001 arată o rată de participare de 21% în rândul tinerilor romi aparținând grupei de vârstă de 15-18 ani, și o rată de doar 2% în rândul tinerilor de 19-22 ani, în timp ce în ansamblul întregii populații a țării această rată de participare raportată la aceeași grupă de vârstă era de 30%. (Dan, 2009, 181).

Data fiind manifestarea accentuată a fenomenelor de excludere socială, șomaj și sărăcie, care afectează largi categorii ale populației, sistemului educației continue îi revine un rol deosebit de important în pregătirea profesională și facilitarea integrării profesionale și ocupaționale a persoanelor cu statut social defavorizat. În acest sens, eforturile Agenției Naționale Pentru Ocuparea Forței de Muncă se concentrează mai ales asupra persoanelor în căutare de locuri de muncă.

Conform datelor furnizate de Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă (AJOFM) Bihor, numărul de șomeri înregistrați, respectiv rata șomajului, a cunoscut o creștere substanțială începând cu anul 2009, odată cu declanșarea crizei financiare. Astfel, la sfârșitul lunii decembrie 2009, rata șomajului înregistrat la nivel județean a fost de 5,9 %, cu 2,9% mai mult decât cea din luna decembrie 2008. Numărul total de șomeri la finele lunii decembrie 2009 (16.679 persoane) a crescut cu 8.083 persoane față de nivelul înregistrat la finele lunii decembrie 2008. (AJOFM Bihor 2011a)

Tabelul 1. Resursele de muncă la sfârșitul anului 2009

Hungary-Romania
Cross-Border Co-operation
Programme 2007-2013

Two countries, one goal, joint success!

European Union
European Regional Development Fund

FELNÓTT- ÉS SZAKKÉPZÉSI EGYÜTTMŰKÖDÉS A HÁTRÁNYOS HELYZETŰ SZEMÉLYEK MUNKAERŐ-PIACI ESÉLYEINEK NÖVELÉSÉÉRT A BIHOR-HAJDÚ-BIHAR EURORÉGIÓBAN

COLABORARE ÎN EDUCAREA ADULŢILOR ŞI A PREGĂTIRII PROFESIONALE PENTRU PROMOVAREA OCUPĂRII PERSOANELOR DEFAVORIZATE ÎN EUROREGIONEA BIHOR-HAJDÚ-BIHAR

	RO	Regiunea Nord Vest	Jud. BIHOR
Resurse de muncă - mii pers.	13875.9	1750.1	364.5
Populația ocupata civilă - mii pers.	8410.7	1156.5	269.1
Șomeri înregistrați - mii pers.	709.4	84.1	16.7
Populația activa civilă - mii pers.	9120.1	1240.6	285.8
Populația în pregătire prof. și alte categ. de pop. în vârstă de muncă - mii pers.	4755.8	509.5	78.7
*) Rata de activitate a resurselor de muncă %	65.7	70.9	78.4
***) Rata de ocupare a resurselor de muncă %	60.6	66.1	73.8
****) Rata șomajului înregistrat %	7.8	6.8	5.8

*) rata de activitate a resurselor de muncă = populația activă civilă / resurse de muncă x 100

***) rata de ocupare = populația ocupată civilă / resurse de muncă x 100

****) rata șomajului înregistrat = nr.șomeri / populația activă civilă x 100

Sursa: INS, "Balanta fortei de munca" la 1 ianuarie 2010

Tabelul nr. 2 Populația activă civilă și ocupată

	populația activa civila - mii persoane		populația ocupata civila – mii persoane	
	2008	2009	2008	2009

Hungary-Romania
Cross-Border Co-operation
Programme 2007-2013

Two countries, one goal, joint success!

European Union
European Regional Development Fund

România	9150.4	9120.1	8747.0	8410.7
Regiunea Nord Vest	1228.1	1240.6	1187.9	1156.5
judet BIHOR	284.2	285.8	275.6	269.1

Sursa: INS, "Balanta fortei de munca" la 1 ianuarie 2010

Din totalul șomerilor înregistrați, 10.100 au fost șomeri indemnizați și 6.579 șomeri neindemnizați. Numărul șomerilor indemnizați a crescut cu 6.845 persoane față de luna decembrie 2008, iar numărul șomerilor neindemnizați a crescut cu 1.238 persoane față de luna decembrie 2008. Ponderea șomerilor neindemnizați în numărul total al șomerilor este de 39,4%. (AJOFM Bihor, 2011 a). La aceasta trebuie să adăugăm numărul șomerilor neînregistrați, care se poate cel mult estima, însă nu este nicidecum de ignorat, dat fiind faptul că cei mai mulți membri ai comunităților rome din județ (ca de altfel și a celor din alte județe) nu sunt nici înregistrați ca șomeri, nici nu au beneficiat vreodată de angajare oficială pe bază de contract de muncă.

Conform informațiilor furnizate de AJOFM Bihor, principalii factori care au determinat creșterea menționată au fost:

Hungary-Romania
Cross-Border Co-operation
Programme 2007-2013

Two countries, one goal, joint success!

European Union
European Regional Development Fund

FELNÓTT- ÉS SZAKKÉPZÉSI EGYÜTTMŰKÖDÉS A HÁTRÁNYOS HELYZETŰ SZEMÉLYEK MUNKAERŐ-PIACI ESÉLYEINEK NÖVELÉSÉÉRT A BIHAR-HAJDÚ-BIHAR EURORÉGIÓBAN

COLABORARE ÎN EDUCAREA ADULȚILOR ȘI A PREGĂTIRII PROFESIONALE PENTRU PROMOVAREA OCUPĂRII PERSOANELOR DEFAVORIZATE ÎN EUROREGIUNEA BIHOR-HAJDÚ-BIHAR

creșterea numărului de disponibilizări colective și curente de personal (angajatori care nu fac obiectul disponibilizărilor colective), și a șomerilor neîndemnițați din care peste 90 % sunt beneficiari ai Legii 416/2005
creșterea numărului de absolvenți înregistrați în evidențele agenției, ca urmare a acțiunilor de informare și consiliere, efectuate în instituțiile de învățământ pentru anii terminali
reducerea numărului de locuri de muncă vacante înregistrate la agenție
creșterea numărului de angajatori cu un număr de salariați mai mic de 10, care au preferat în această perioadă să-și lichideze firmele sau să le suspende activitatea, ei nefăcând obiectul disponibilizărilor colective.

Tabelul 3. Șomeri înregistrați la sfârșitul anului

	Total someri-mii			Din care femei-mii		
	2008	2009	2010	2008	2009	2010
România	403.4	709.4	627.0	187.2	302.1	264.4
Regiunea Nord Vest	40.2	84.1	73.0	19.9	36.1	31.0
judet BIHOR	8.6	16.7	16.6	3.8	7.0	6.7

Sursa: INS, Anuarul statistic. Pentru 2010, date conf. MMFPS. Buletin statistic în domeniul muncii și protecției sociale” (www.mmuncii.ro)

Graf. nr. 1

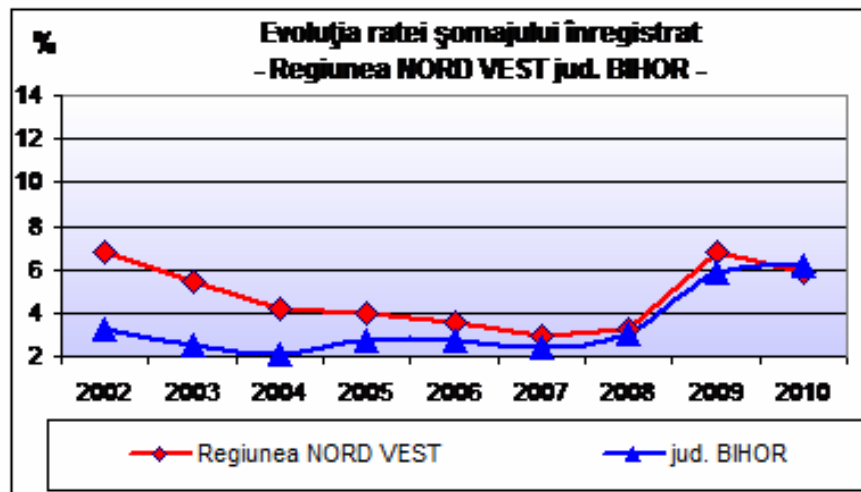
Two countries, one goal, joint success!

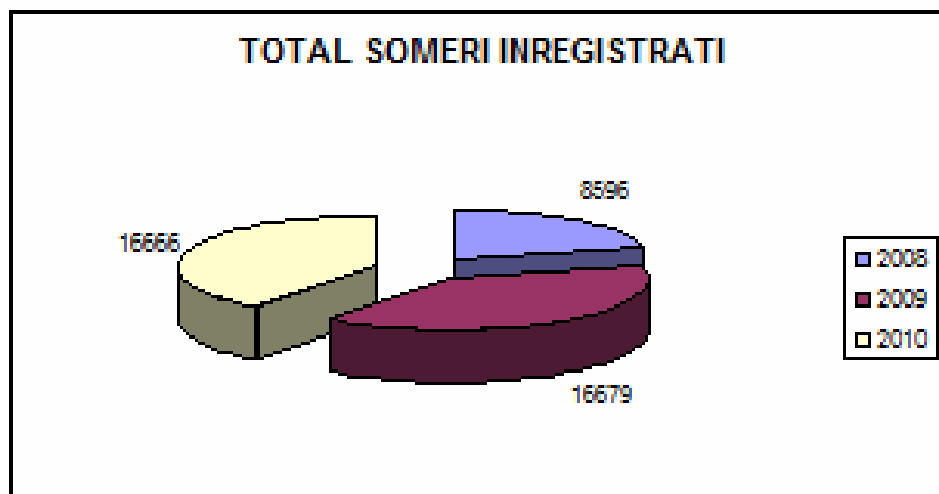
FELNÓTT- ÉS SZAKKÉPZÉSI EGYÜTTMŰKÖDÉS A HÁTRÁNYOS HELYZETŰ SZEMÉLYEK MUNKAERŐ-PIACI ESÉLYEINEK NÖVELÉSÉÉRT A BIHAR-HAJDÚ-BIHAR EURORÉGIÓBAN

COLABORARE ÎN EDUCAREA ADULŢILOR ŞI A PREGĂTIRII PROFESIONALE PENTRU PROMOVAREA OCUPĂRII PERSOANELOR DEFAVORIZATE ÎN EUROREGIUNEA BIHOR-HAJDÚ-BIHAR

Graf. nr. 3

În ceea ce privește situația din 2011, datele de care dispunem reflectă o considerabilă ameliorare. În data de 30 iunie au figurat în evidențele oficiale 9413 șomeri înregistrați, din care 3735 beneficiau de ajutor de șomaj, rata șomajului scăzând la 3, 29%. Din numărul total al șomerilor care nu beneficiază de ajutor (5678 persoane) 2013 (35, 45%) aparțin grupei de vârstă tinere (sub 30 ani). În cadrul acestei categorii de șomeri persoanele fără nici o calificare profesională reprezintă 33,3%. (AJOFM Bihor 2011a)

Criza economică a dus și la scăderea locurilor de muncă vacante comunicate de către angajatori, astfel media lunară a locurilor de muncă vacante înregistrate este de 680 locuri de muncă, față de 1300 locuri de muncă în anul 2008.

Hungary-Romania
Cross-Border Co-operation
Programme 2007-2013

Two countries, one goal, joint success!

European Union
European Regional Development Fund

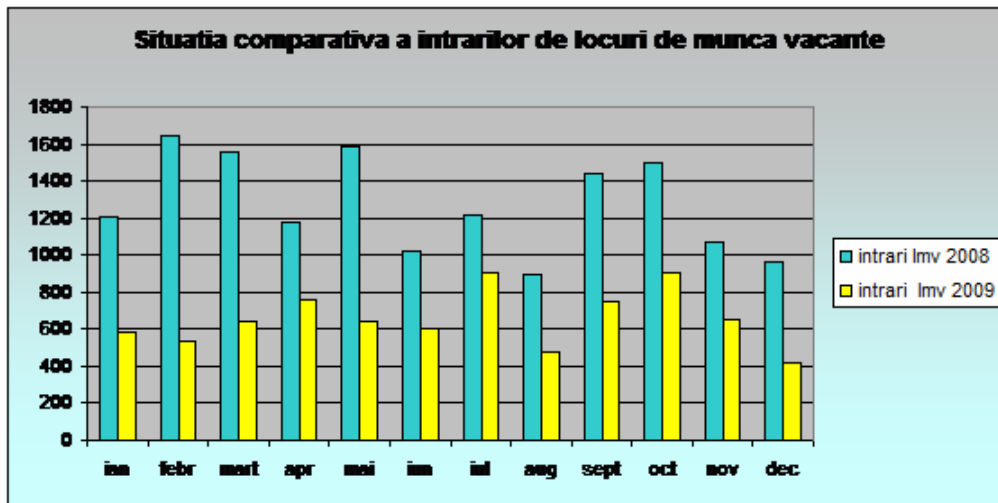

FELNÓTT- ÉS SZAKKÉPZÉSI EGYÜTTMŰKÖDÉS A HÁTRÁNYOS HELYZETŰ SZEMÉLYEK MUNKAERŐ-PIACI ESÉLYEINEK NÖVELÉSÉÉRT A BIHAR-HAJDÚ-BIHAR EURORÉGIÓBAN

COLABORARE ÎN EDUCAREA ADULȚILOR ȘI A PREGĂTIRII PROFESIONALE PENTRU PROMOVAREA OCUPĂRII PERSOANELOR DEFAVORIZATE ÎN EUROREGIUNEA BIHOR-HAJDÚ-BIHAR

Graf. 3

Sursă: AJOFM Bihor

O scădere a numărului locurilor de muncă s-a înregistrat în domeniul construcțiilor, comerțului, prelucrării metalice. Locurile de muncă vacante comunicate AJOFM Bihor în domeniul industriei ușoare (confeționar îmbrăcăminte, confeționar încălțăminte) s-au menținut sau chiar au crescut, 80 % din oferta agenției fiind în următoarele ocupații : croitor, confeționar îmbrăcăminte, croitor pentru încălțăminte, cusător piele și înlocuitori, muncitor necalificat în industria ușoară. Totodată s-a menținut oferta de locuri de muncă în domeniul componentelor electronice, în acest domeniu existând locuri de muncă și pentru persoanele cu studii superioare (ingineri electroniști și electrotehniști, achizitori, programatori etc.) La data

Hungary-Romania
Cross-Border Co-operation
Programme 2007-2013

Two countries, one goal, joint success!

European Union
European Regional Development Fund

PROMOTING THE INTEGRATION OF DISADVANTAGED GROUPS BY COOPERATION IN THE FIELD OF TRAINING IN THE BIHOR-HAJDÚ-BIHOR EUROREGION

FELNÓTT- ÉS SZAKKÉPZÉSI EGYÜTTMŰKÖDÉS A HÁTRÁNYOS HELYZETŰ SZEMÉLYEK MUNKAERŐ-PIACI ESÉLYEINEK NÖVELÉSÉÉRT A BIHAR-HAJDÚ-BIHAR EURORÉGIÓBAN

COLABORARE ÎN EDUCAREA ADULŢILOR ŞI A PREGĂTIRII PROFESIONALE PENTRU PROMOVAREA OCUPĂRII PERSOANELOR DEFAVORIZATE ÎN EUROREGIUNEA BIHOR-HAJDÚ-BIHAR

de 31 decembrie 2009, stocul locurilor de muncă vacante înregistrate la AJOFM Bihor a fost de 57 locuri : % pentru absolvenți de studii superioare, 81 % pentru absolvenți de liceu sau școli de specialitate, 18 % pentru muncitori necalificați. (AJOFM Bihor 2011a)

La data de 31 decembrie 2009, stocul locurilor de muncă vacante înregistrate la AJOFM Bihor a fost de 57 locuri: 1 % studii superioare, 81 % liceu sau școli de specialitate, 18 % muncitori necalificați în următoarele meserii: confecționar îmbrăcăminte, confecționar încălțăminte, electrician, programator, secretară, muncitor necalificat în industria confecțiilor;

Graf 4 Situația locurilor de muncă vacante înregistrate la AJOFM Bihor (31.12.2009)

Hungary-Romania
Cross-Border Co-operation
Programme 2007-2013

Two countries, one goal, joint success!

European Union
European Regional Development Fund

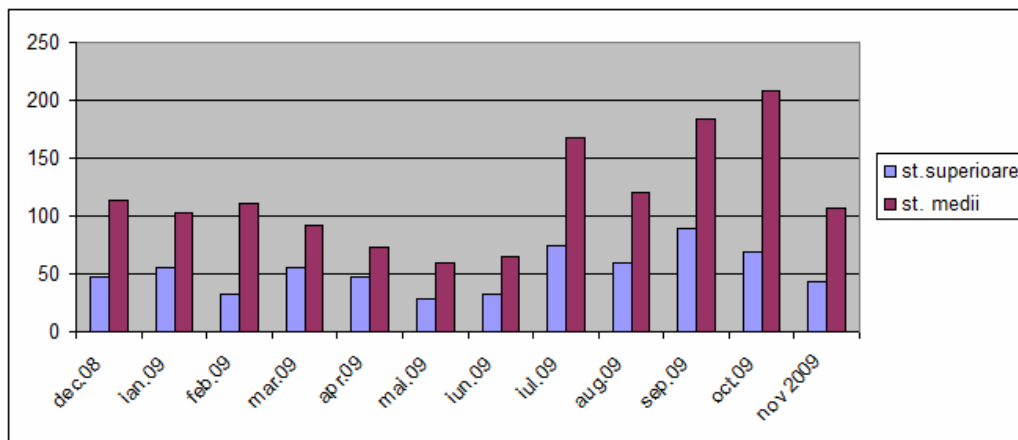

www.hungary-romania-cbc.eu • www.huro-cbc.eu

FELNÓTT- ÉS SZAKKÉPZÉSI EGYÜTTMŰKÖDÉS A HÁTRÁNYOS HELYZETŰ SZEMÉLYEK MUNKAERŐ-PIACI ESÉLYEINEK NÖVELÉSÉÉRT A BIHAR-HAJDÚ-BIHAR EURORÉGIÓBAN

COLABORARE ÎN EDUCAREA ADULȚILOR ȘI A PREGĂTIRII PROFESIONALE PENTRU PROMOVAREA OCUPĂRII PERSOANELOR DEFAVORIZATE ÎN EUROREGIUNEA BIHOR-HAJDÚ-BIHAR

Sursa: AJOFM Bihor

Incepând cu anul 2010, locurile de muncă comunicate la AJOFM Bihor au cunoscut un ușor trend crescător. Din numărul total de locuri de muncă intrate în anul 2010, aproximativ 80% sunt nou create în următoarele domenii de activitate:

fabricarea componentelor electronice - apariția unor noi societăți comerciale sau mărirea capacității de producție

construcții de mașini - proiectare și producție piese auto, unde pe lângă LMV pentru persoane cu studii medii, există locuri de muncă și pentru persoane cu studii superioare (ingineri);

Hungary-Romania
Cross-Border Co-operation
Programme 2007-2013

Two countries, one goal, joint success!

European Union
European Regional Development Fund

FELNÓTT- ÉS SZAKKÉPZÉSI EGYÜTTMŰKÖDÉS A HÁTRÁNYOS HELYZETŰ SZEMÉLYEK MUNKAERŐ-PIACI ESÉLYEINEK NÖVELÉSÉÉRT A BIHAR-HAJDÚ-BIHAR EURORÉGIÓBAN

COLABORARE ÎN EDUCAREA ADULȚILOR ȘI A PREGĂTIRII PROFESIONALE PENTRU PROMOVAREA OCUPĂRII PERSOANELOR DEFAVORIZATE ÎN EUROREGIUNEA BIHOR-HAJDÚ-BIHAR

construcții, în următoarele meserii: excavatorist, buldozerist, constructor, muncitor necalificat în construcții, etc.;

industria ușoară: conf.îmbrăcăminte, conf.încălțăminte, muncitor necalificat în confecții,etc.,

comerț: șef raion, șef magazin, operator calculator, lucrător comercial, casier, etc.

turism - turism sezonier: receptioner, ospătar barman, șef sală, portar, cameristă,etc., locuri de muncă doar pe perioadă determinată;

asigurări: firmele din acest domeniu sunt în căutare permanentă de agenți de asigurare, inspector de asigurare

La data de 31.12.2010 stocul locurilor de muncă vacante înregistrate la AJOFM Bihor a fost de 32 locuri.: 9 % studii superioare, 50 % liceu sau școli de specialitate, 41 % muncitori necalificați.

Pentru anul 2010, conform Planului de formare profesională aprobat de Consiliul de Administrație al Agenției Naționale Pentru Ocuparea Forței de Muncă, Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Bihor a organizat un număr total de 15 de cursuri pentru un număr de 361 persoane. Majoritatea, 139 de persoane, aparțineau grupei de vârstă între 35-45 ani. În ceea ce privește nivelul de școlaritate al cursanților, cei mai mulți (224 persoane) erau absolvenți de liceu, 76 erau absolvenți de studii universitare, în timp ce 62 persoane aveau doar școala generală terminată. Pondere cursanților din mediul urban depășea mai mult de două ori numărul celor din mediul rural.

Graf. 5 Ocupațiile în care s-au organizat cursuri de formare profesională de către AJOFM Bihor în 2010

Hungary-Romania
Cross-Border Co-operation
Programme 2007-2013

Two countries, one goal, joint success!

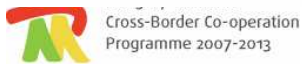
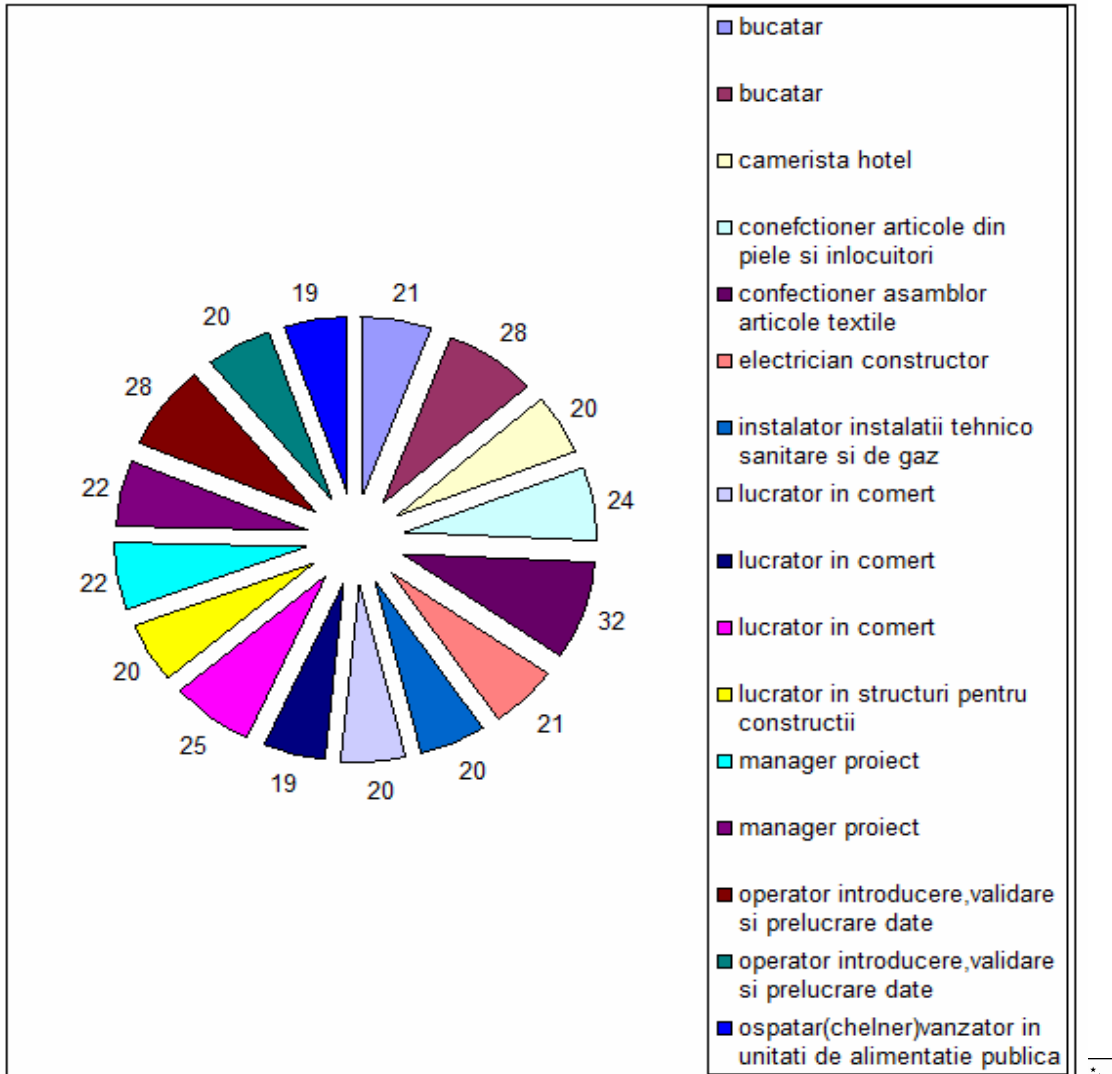
European Union
European Regional Development Fund

FELNÓTT- ÉS SZAKKÉPZÉSI EGYÜTTMŰKÖDÉS A HÁTRÁNYOS HELYZETŰ SZEMÉLYEK MUNKAERŐ-PIACI ESÉLYEINEK NÖVELÉSÉÉRT A BIHOR-HAJDÚ-BIHAR EURORÉGIÓBAN

COLABORARE ÎN EDUCAREA ADULŢILOR ŞI A PREGĂTIRII PROFESIONALE PENTRU PROMOVAREA OCUPĂRII PERSOANELOR DEFAVORIZATE ÎN EUROREGIUNEA BIHOR-HAJDÚ-BIHAR

Two countries, one goal, joint success!

European Regional Development Fund

Sursa: AJOFM Bihor

Conform Planului de formare profesională pentru anul 2010 al AJOFM Bihor, structura persoanelor care au participat la cursuri de formare profesională se prezintă după cum urmează:

Pe categorii de beneficiari:

șomeri îndemnizați= 319 persoane
șomeri neîndemnizați= 42 persoane

Pe niveluri de vârstă:

persoane care au participat la programe de formare profesională sub 25 ani = 53 persoane
persoane care au participat la programe de formare profesională cu vârsta între 25 - 35 ani = 103 persoane
persoane care au participat la programe de formare profesională cu vârsta între 35 - 45 ani = 139 persoane
persoane care au participat la programe la programe de formare profesionala cu virsta peste 45 ani = 66 persoane, din care peste 50 ani = 31 persoane

Hungary-Romania
Cross-Border Co-operation
Programme 2007-2013

Two countries, one goal, joint success!

European Union
European Regional Development Fund

Pe niveluri de studii:

- persoane care vor participa la programe de formare profesională cu școala generală = 62 persoane
- persoane care vor participa la programe de formare profesională cu studiimedii/studii medii de lungă durată = 224 persoane
- persoane care vor participa la programe de formare profesională cu studii superioare de scurtă durată/lungă durată = 76 persoane

Pe medii de rezidență:

- mediul rural = 112 persoane;
- mediul urban = 249 persoane

În anul 2011, până la 30 iunie, AJOFM Bihor a organizat un număr total de 26 de cursuri de formare profesională, fiind cuprinse 546 persoane din rândul șomerilor, din care 345 sunt femei. Din numărul total de 546 persoane, pentru 35 de persoane a fost asigurată finanțarea din alte fonduri decât cel al asigurărilor sociale pentru șomaj. (AJOFM Bihor, 2011b).

Hungary-Romania
Cross-Border Co-operation
Programme 2007-2013

Two countries, one goal, joint success!

European Union
European Regional Development Fund

PROMOTING THE INTEGRATION OF DISADVANTAGED GROUPS BY COOPERATION IN THE FIELD OF TRAINING IN THE BIHOR-HAJDÚ-BIHOR EUROREGION

FELNÓTT- ÉS SZAKKÉPZÉSI EGYÜTTMŰKÖDÉS A HÁTRÁNYOS HELYZETŰ SZEMÉLYEK MUNKAERŐ-PIACI ESÉLYEINEK NÖVELÉSÉÉRT A BIHAR-HAJDÚ-BIHAR EURORÉGIÓBAN

COLABORARE ÎN EDUCAREA ADULȚILOR ȘI A PREGĂTIRII PROFESIONALE PENTRU PROMOVAREA OCUPĂRII PERSOANELOR DEFAVORIZATE ÎN EUROREGIUNEA BIHOR-HAJDÚ-BIHAR

Graf. 6. Ocupațiile în care s-au organizat cursuri de formare profesională de către AJOFM Bihor în 2011

Hungary-Romania
Cross-Border Co-operation
Programme 2007-2013

Two countries, one goal, joint success!

European Union
European Regional Development Fund

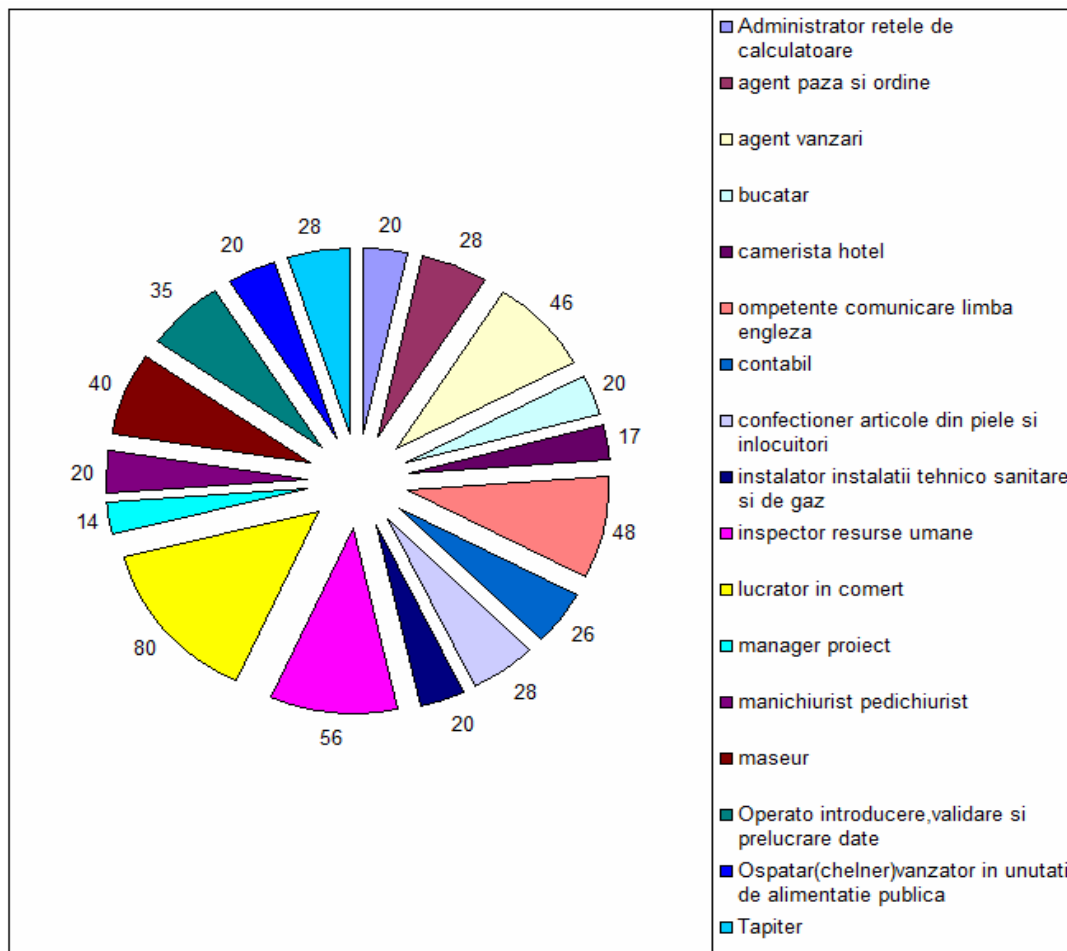

www.hungary-romania-cbc.eu • www.huro-cbc.eu

FELNÓTT- ÉS SZAKKÉPZÉSI EGYÜTTMŰKÖDÉS A HÁTRÁNYOS HELYZETŰ SZEMÉLYEK MUNKAERŐ-PIACI ESÉLYEINEK NÖVELÉSÉÉRT A BIHAR-HAJDÚ-BIHAR EURORÉGIÓBAN

COLABORARE ÎN EDUCAREA ADULŢILOR ŞI A PREGĂTIRII PROFESIONALE PENTRU PROMOVAREA OCUPĂRII PERSOANELOR DEFAVORIZATE ÎN EUROREGIUNEA BIHOR-HAJDÚ-BIHAR

Two countries, one goal, joint success!

Pina la 30.06.2011 au fost finalizate un număr de 11 programe de formare profesională, fiind declarați absolvenți un număr de 188 persoane din rândul șomerilor, din care 35 de persoane absolvente provin din rândul programelor finanțate din alte fonduri decât cel al asigurărilor pentru somaj.

În ceea ce privește repartizarea șomerilor pe categorii de vârstă până la 30.06.2011, situația persoanelor cuprinse la cursuri se prezintă astfel:

Pe categorii de beneficiari:

șomeri indemnizați= 425 persoane
șomeri neindemnizați= 121 persoane

Pe niveluri de vârstă:

persoane care au participat la programe de formare profesională sub 25 ani = 77 persoane
persoane care au participat la programe de formare profesională cu vârsta între 25 - 35 ani = 143 persoane
persoane care au participat la programe de formare profesională cu vârsta între 35 - 45 ani = 210 persoane
persoane care au participat la programe de formare profesională cu vârsta peste 45 ani = 116 persoane, din care peste 50 ani = 55 persoane

Pe niveluri de studii:

Hungary-Romania
Cross-Border Co-operation
Programme 2007-2013

Two countries, one goal, joint success!

European Union
European Regional Development Fund

FELNÓTT- ÉS SZAKKÉPZÉSI EGYÜTTMŰKÖDÉS A HÁTRÁNYOS HELYZETŰ SZEMÉLYEK MUNKAERŐ-PIACI ESÉLYEINEK NÖVELÉSÉÉRT A BIHAR-HAJDÚ-BIHAR EURORÉGIÓBAN

COLABORARE ÎN EDUCAREA ADULȚILOR ȘI A PREGĂTIRII PROFESIONALE PENTRU PROMOVAREA OCUPĂRII PERSOANELOR DEFAVORIZATE ÎN EUROREGIUNEA BIHOR-HAJDÚ-BIHAR

persoane care au participat la programe de formare profesională cu nivel primar, gimnazial sau profesional = 157 persoane
persoane care au participat la programe de formare profesională cu studii medii (liceu sau postliceal) = 261 persoane
persoane care au participat la programe de formare profesională cu studii superioare de scurtă durată/lungă durată = 128 persoane

Pe medii de rezidență:

mediul rural = 150 persoane
mediul urban= 396 persoane

Cu toate eforturile instituționale și financiare deosebite întreprinse, față de numărul persoanelor cu statut social defavorizat sau aparținând unor grupuri sociale vulnerabile, supuse unui risc accentuat de excludere socială, cifrele de școlarizare prezentate mai sus nu pot fi considerate ca satisfăcătoare. O cauză importantă a progresului lent înregistrat este faptul, că spre deosebire de situația din Ungaria, în România doar formele de educație continuă desfășurate în interiorul sistemului instituțional școlar tradițional beneficiază de drept de sprijin financiar din partea statului.

Chiar într-un asemenea context nu tocmai favorabil, așa cum rezultă și dintr-un proiect de cercetare recent încheiat al specialiștilor de la Universitatea din Debrecen, în ultimii ani am putut asista și în România la o consolidare a rețelei instituționale de educație continuă, ale cărei resurse provin mai ales din două direcții: pe de o parte instituțiile școlare de tip tradițional își largesc oferta educațională astfel încât să includă și educația adulților, iar pe de altă parte organizațiile civile – bazându-se pe resurse financiare obținute îndeosebi din proiecte - încearcă să răspundă nevoilor reale de formare profesională corespunzătoare

Hungary-Romania
Cross-Border Co-operation
Programme 2007-2013

Two countries, one goal, joint success!

European Union
European Regional Development Fund

FELNÓTT- ÉS SZAKKÉPZÉSI EGYÜTTMŰKÖDÉS A HÁTRÁNYOS HELYZETŰ SZEMÉLYEK MUNKAERŐ-PIACI ESÉLYEINEK NÖVELÉSÉÉRT A BIHAR-HAJDÚ-BIHAR EURORÉGIÓBAN

COLABORARE ÎN EDUCAREA ADULȚILOR ȘI A PREGĂTIRII PROFESIONALE PENTRU PROMOVAREA OCUPĂRII PERSOANELOR DEFAVORIZATE ÎN EUROREGIONEA BIHOR-HAJDÚ-BIHAR

cerințelor locale de pe piața muncii. (Juhász, 2010) Însă dezavantajul cel mai important al ONG-urilor față de instituțiile școlare tradiționale este că asigurarea continuității activității lor – în absența sprijinului financiar constant din partea statului sau a administrațiilor publice locale - poate fi periclitată de lipsa de fonduri.

În prezent, în România – spre deosebire de Ungaria, unde statul s-a preocupat în mult mai mare măsură de asigurarea stabilității financiare și a continuității serviciilor sociale oferite de organizațiile neguvernamentale - există prea puține ONG-uri active în domeniul social sau educațional care să aibă resurse financiare permanente și sigure. Din acest punct de vedere sunt clar avantajate acele organizații caritative bisericești care dispun de relații internaționale de sprijin bine consolidate sau fac parte din puternice rețele ecleziastice europene. În parte, astfel se și explică rolurile importante de natură socială și educațională, inclusiv în domeniul serviciilor educaționale oferite grupurilor sociale defavorizate, pe care organizațiile bisericești aparținând diferitelor confesiuni le-au asumat în cele două decenii de tranziție postcomunistă.

În județul Bihor, o inițiativă valoroasă de parteneriat public-privat menită să coaguleze resursele publice de finanțare cu cele oferite de fundații caritabile din străinătate a constituit-o crearea Centrului de Informare, Consiliere și Asistență la Locul de Muncă (CIC) din cadrul AJOFM Bihor, înființată în 2006, care desfășoară activități specifice în scopul de a crește capacitatea în domeniul serviciilor de consiliere, mediere și angajare asistată a persoanelor cu dizabilități. De asemenea, Centrul oferă servicii angajatorilor interesați să încadreze persoane aparținând unor categorii sociale defavorizate. Înființarea Centrului s-a realizat ca urmare a parteneriatului dintre Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Bihor, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecție a Copilului Bihor și Fundația Evanghelică Alsterdorf din Germania.

De la înființarea Centrului de Informare, Consiliere și Asistență la Locul de Muncă și până la 31.12.2011 au fost înregistrate 546 persoane, dintre care au fost angajați 285. În perioada prezentată s-au contactat 584 de firme și s-au realizat 161 de întâlniri cu asociațiile persoanelor cu dizabilități. Din totalul de 115 angajări efectuate în intervalul monitorizat

Hungary-Romania
Cross-Border Co-operation
Programme 2007-2013

Two countries, one goal, joint success!

European Union
European Regional Development Fund

FELNÓTT- ÉS SZAKKÉPZÉSI EGYÜTTMŰKÖDÉS A HÁTRÁNYOS HELYZETŰ SZEMÉLYEK MUNKAERŐ-PIACI ESÉLYEINEK NÖVELÉSÉÉRT A BIHAR-HAJDÚ-BIHAR EURORÉGIÓBAN

COLABORARE ÎN EDUCAREA ADULȚILOR ȘI A PREGĂTIRII PROFESIONALE PENTRU PROMOVAREA OCUPĂRII PERSOANELOR DEFAVORIZATE ÎN EUROREGIUNEA BIHOR-HAJDÚ-BIHAR

01.01.2009-31.08.2011 situatia persoanelor incadrate care au beneficiat de serviciile CIC și și-au păstrat locul de muncă, se prezintă astfel: 37 persoane - peste 12 luni; 15 persoane - între 6-12 luni; 24 persoane - între 3-6 luni (reprezentând 66% din total angajări.)

In cadrul proiectului ce s-a derulat în baza Acordului de parteneriat public – privat dintre ANOFM și Fundatia Germană Alsterdorf din Hamburg, de la un Centru Pilot înființat la Oradea în anul 2006, activitatea s-a extins la 8 centre, apoi la 12 centre, iar in final la 20 de centre judetene. In lunile noiembrie-decembrie ale anului 2008, la Rasnov, în cadrul a două module, s-a desfășurat un curs de pregătire pentru participanții din 12 centre județene AJOFM. Modulul unu a fost reprezentat de cursul „, Servicii de consiliere pentru persoane cu dizabilități “, proiect finantat de Banca Mondiala prin ANOFM. Modulul doi al etapei de pregatire a fost sustinut de reprezentanții Fundației Alsterdorf din Hamburg cu exemple de bună practică în domeniul asistării persoanelor cu dizabilități. Obiectivul acestei pregătiri a fost să pună bazele teoriei și practicii în domeniul consilierii, medierii și asistenței la locul de muncă pentru persoanele cu dizabilități. Modulul trei al pregătirii l-a reprezentat o pregătire practică în acest domeniu și a fost asigurat in două etape, la Centrul Pilot din Oradea, de către AJOFM Bihor, în intervalul martie – aprilie 2009, cu reprezentanții celor 12 centre. In cursul anilor 2010-2011 (octombrie - ianuarie) AJOFM Bihor prin CIC Oradea, in colaborare cu Fundatia Alsterdorf, a realizat pregătirea personalului din punctele de lucru ale AJOFM Bihor – Aleșd, Beiuș, Margita și Salonta - privind consilierea, informarea, medierea și asistența la locul de muncă a persoanelor cu dizabilități.

Totodata, in cadrul CIC se desfășoară și activitatea de informare, consiliere, mediere si asistență personalizată la locul de muncă a tinerilor marginalizati social conform Legii 116/2002. Grupul țintă sunt persoane tinere cu vârsta cuprinsă între 16 și 25 de ani. Rezultatele s-au concretizat în încadrarea în cursul anului 2011 a 25 de persoane tineri someri cu vârsta cuprinsă între 16 si 25 de ani, marginalizate social. Majoritatea persoanelor încadrate provin fie din centrele de plasament ale DGASPC Bihor, fie din rândul persoanelor beneficiare de ajutor social din județul Bihor.

Hungary-Romania
Cross-Border Co-operation
Programme 2007-2013

Two countries, one goal, joint success!

European Union
European Regional Development Fund

FELNÓTT- ÉS SZAKKÉPZÉSI EGYÜTTMŰKÖDÉS A HÁTRÁNYOS HELYZETŰ SZEMÉLYEK MUNKAERŐ-PIACI ESÉLYEINEK NÖVELÉSÉÉRT A BIHAR-HAJDÚ-BIHAR EURORÉGIÓBAN

COLABORARE ÎN EDUCAREA ADULȚILOR ȘI A PREGĂTIRII PROFESIONALE PENTRU PROMOVAREA OCUPĂRII PERSOANELOR DEFAVORIZATE ÎN EUROREGIUNEA BIHOR-HAJDÚ-BIHAR

Un alt exemplu de bună practică implementat în parteneriat public-privat la nivelul județului Bihor îl constituie Proiectul „ Dezvoltarea și promovarea de programe educaționale inclusive și sustenabile pentru copiii romi prin eforturi comunitare integrate, prin înființarea Centrului Educațional pentru Romi”, implementat de Fundația Ruhama în parteneriat cu Inspectoratul Școlar al județului Bihor, Instituția Prefectului-Județul Bihor și Universitatea din Oradea, Facultatea de Științe Socio-Umane. Centrul este poziționat în campusul Universității din Oradea, situație care facilitează accesul tinerilor romi la studenți, viitori specialiști din diferite domenii de activitate. Centrul Educațional pentru Romi este locul în care tinerii romi primesc sprijin pentru accesarea unor programe naționale în domeniul educației, sprijin pentru realizarea sarcinilor de școală, mentorat, etc.

Un alt obiectiv al proiectului a fost crearea mai multor structuri județene sau locale prin care programele educaționale și inițiativele să poată fi dezvoltate. Astfel, la nivel local în fiecare comunitate au fost inițiate două structuri importante. Grupurile de Inițiativă Locale - structură informală formată din persoane active din comunitatea de romi, care și-au manifestat dorința de a contribui la procesul de dezvoltare comunitară și Grupurile de Sprijin Locale - structură informală constituită pe baza unui acord de colaborare și formată din actori locali: primărie, școală, poliție, biserică, cabinet medical, fundație și reprezentanții comunității romi. La nivel județean au fost create trei structuri care să permită facilitarea schimbului de experiență, informarea reciprocă, formarea continuă, promovarea de bune practici între membrii rețelelor și relația cu mediul extern. Aceste structuri sunt: Rețeaua Județeană a Cadrelor Didactice pentru Educație Inclusivă, Rețeaua furnizorilor de programe și servicii educaționale din domeniul public și privat și Forumul Tinerilor Romi.

Un obiectiv important al proiectului urmărea creșterea accesului la educație preșcolară și primară pentru copiii romi precum și îmbunătățirea semnificativă a performanțelor școlare. Un program deosebit de important realizat în acest sens a fost organizarea grădinițelor de vară în 2006 și 2007, pentru copiii care urmau să se înscrie în clasa I. Astfel în vara anului 2006 au fost organizate 11 grădinițe în 11 comunități de romi din județul Bihor care au funcționat timp de o lună, iar în vara lui 2007 numărul acestor grădinițe estivale a crescut la 23 în 23 de comunități. Un alt element al acestui proiect este programul Școala Părinților. În acest

Hungary-Romania
Cross-Border Co-operation
Programme 2007-2013

Two countries, one goal, joint success!

European Union
European Regional Development Fund

program desfășurat în perioada noiembrie-decembrie 2007 în 15 localități din Bihor au fost cuprinși aproximativ 482 de părinți romi și neromi. Programul a debutat cu instruirea a 24 de cadre didactice, care au acumulat cunoștințe și abilități necesare pentru susținerea unei activități de tip Școala Părinților pe tot parcursul anului școlar și fără sprijinul unei organizații non-guvernamentale.

Educația adulților și formarea profesională continuă în Ungaria

Spre deosebire de România, în Ungaria conceptul de educație continuă a fost acceptat oficial și a dobândit legitimitate publică chiar înainte de schimbarea de regim. În realitate, desigur, aceasta a însemnat conținuturi și forme de pregătire corespunzătoare cerințelor politice de atunci, oferind însă în același timp și un anumit cadru instituțional de satisfacere a dorinței de cunoaștere la nivelul indivizilor. Acest sistem, care de bine-de rău a funcționat în perioada comunistă, a devenit perimat la sfârșitul acesteia.

Odată cu transformarea sistemică intervenită după căderea regimului comunist, s-a prăbușit și cadrul instituțional al educației adulților, definit până atunci în mod exclusiv prin reglementările statului. În locul puterii politice, factorii determinanți au devenit piața muncii și piața educațională. Chiar dacă statul a continuat să impună anumite condiții care trebuiau îndeplinite pentru înființarea unor noi programe de educație și formare, expectanța socială și dorința de a învăța s-au manifestat atât de puternic, încât autoritățile au fost înclinate să sprijine aproape orice inițiativă nouă în acest domeniu. Potențialii aspiranți pentru noile oportunități și oferte educaționale erau nu doar tinerii, ci și membrii generațiilor anterioare care au avut posibilități mai reduse de educație în regimul anterior.

În același timp, tranziția post-comunistă a însemnat și criza formelor de calificare profesională industrială și agricolă, deprecierea valorică a acestora fiind reflectată la nivel societal în orientarea preponderentă a tinerei generații spre liceele teoretice (așa numitele gimnazii), care asigurau elevilor pregătirea necesară accesării studiilor universitare. La fel ca

Hungary-Romania
Cross-Border Co-operation
Programme 2007-2013

Two countries, one goal, joint success!

European Union
European Regional Development Fund

FELNÓTT- ÉS SZAKKÉPZÉSI EGYÜTTMŰKÖDÉS A HÁTRÁNYOS HELYZETŰ SZEMÉLYEK MUNKAERŐ-PIACI ESÉLYEINEK NÖVELÉSÉÉRT A BIHAR-HAJDÚ-BIHAR EURORÉGIÓBAN

COLABORARE ÎN EDUCAREA ADULȚILOR ȘI A PREGĂTIRII PROFESIONALE PENTRU PROMOVAREA OCUPĂRII PERSOANELOR DEFAVORIZATE ÎN EUROREGIONEA BIHOR-HAJDÚ-BIHAR

în România - deși nu cu aceeași intensitate - expansiunea învățământului superior, prin multitudinea noilor specializări înființate, oferite adesea la forma fără frecvență, a constituit un răspuns al politicilor educaționale la nevoi și presiuni sociale crescânde. Cu toate acestea, în perioada de tranziție putem vorbi de o piață educațională universitară doar cu anumite rezerve, dat fiind că anumite specializări lipsite de perspectivă au putut funcționa mulți ani la rând la fel de bine ca și specializările competitive, neexistând o ierarhie socială clară a valorilor și opțiunilor referitoare la oferta de calificări a învățământului superior.

Anumite calificări profesionale consacrate în timpul regimului comunist au devenit în mare parte irelevante în noile condiții socio-economice. Riscul de excluziune socială a crescut mai ales în cazul persoanelor care nu dispuneau de nici o profesie. Conform datelor oficiale, până la data de decembrie 1999 la nivelul întregii țări au fost înregistrate 1461 instituții care desfășurau programe de formare în afara sistemului tradițional de învățământ. Un sfert din numărul total al acestor instituții își avea sediul în capitala Budapesta, în timp ce 68,5 se situa în orașele reședință de județ. (Kerülő, 2000)

În ceea ce privește județul Hajdú-Bihar, la data recensământului din 2001 distribuția populației în funcție de nivelul de școlaritate s-a prezentat astfel :

n-au terminat nici primul an al școlii generale	0,9%
au absolvit cel puțin școala generală	86,3%
au absolvit cel puțin liceul	34,0%
absolvenți de învățământ superior	10,8%

Nivelul școlii absolvite reprezintă un factor deosebit de important de influențare a șanselor de angajare. Datele statistice arată că femeile sunt în mod clar dezavantajate în ceea ce privește accesul pe piața forței de muncă. Totodată, a crescut numărul tinerilor care nu își găsesc un loc de muncă la finalizarea studiilor. O parte dintre acești tineri va îngroșa numărul celor neintegrați în muncă sau într-o formă instituționalizată de educație, în timp ce alții vor părăsi județul pentru a găsi de lucru în capitală sau în străinătate. Din ce în ce mai numeroși sunt tinerii care după obținerea unei diplome de învățământ superior optează pentru înscrierea la

Hungary-Romania
Cross-Border Co-operation
Programme 2007-2013

Two countries, one goal, joint success!

European Union
European Regional Development Fund

FELNÓTT- ÉS SZAKKÉPZÉSI EGYÜTTMŰKÖDÉS A HÁTRÁNYOS HELYZETŰ SZEMÉLYEK MUNKAERŐ-PIACI ESÉLYEINEK NÖVELÉSÉÉRT A BIHAR-HAJDÚ-BIHAR EURORÉGIÓBAN

COLABORARE ÎN EDUCAREA ADULȚILOR ȘI A PREGĂTIRII PROFESIONALE PENTRU PROMOVAREA OCUPĂRII PERSOANELOR DEFAVORIZATE ÎN EUROREGIONEA BIHOR-HAJDÚ-BIHAR

un curs de calificare profesională. Totodată crește și numărul celor care absolvă două-trei facultăți: în lipsa unei alternative viabile de angajare pe piața forței de muncă, ei aleg să-și continue studiile. O altă posibilitate de care se folosesc tot mai mulți tineri este autoangajarea, adică angajarea în propriile firme nou înființate.

Atât experiența cotidiană cât și indicatorii statistici arată că nivelul redus de școlaritate asociat cu statutul social dezavantajat tinde să se reproducă atât la nivel familial cât și la nivel comunitar. Dorința de a continua studiile se diminuează mai ales în cazul persoanelor care nu dispun de cunoștințe și calificări profesionale care să le ofere siguranța locului de muncă. În schimb, motivația de a se înscrie într-un program de formare continuă este mai mare în rândul persoanelor cu un nivel de școlaritate mai ridicat, cu toate că cei fără calificare ar avea mult mai mare nevoie să obțină un document care să le ateste cunoașterea unei meserii. Aceeași tendință se poate observa și din investigarea timpului zilnic alocat pentru studii, de către persoanele de vârstă activă (între 25-64 ani). În general, timpul dedicat studiului a crescut în ultimii ani, însă creșterile cele mai mari s-au înregistrat la angajații având nivelele de calificare cele mai ridicate, în timp ce la cei situați pe treapta cea mai de jos nu s-a putut documenta vreo creștere.

Rezultatele unei cercetări din 1996 arată că cei mai mulți cursanți ai instituțiilor care ofereau programe de educație continuă proveneau din localitățile în care aceste instituții își desfășurau activitatea. Faptul că în 1999 funcționau instituții de educația adulților doar în 168 localități, arată că locuitorii așezărilor mai mici au fost dezavantajați față de populația din orașe. Din cei 72 de instituții ai județului Hajdú-Bihar, 66 au funcționat în reședința de județ. În ceea ce privește cerințele de admitere cu privire la nivelul școlii absolvite, 44% dintre programe necesitau studii medii, 33% - școala generală, în timp ce în cazul a 8% înscrierea nu era condiționată de nici o pregătire școlară prealabilă. (Anuarul Statistic al Județului Hajdu-Bihar, 2009), ceea ce arată că grupul țintă cel mai important al programelor de educație continuă este dată de categoria absolvenților de liceu. În schimb, cele mai mari dificultăți în accesarea educației continue l-au avut șomerii pe termen lung, mai ales contingentul de populație de

Hungary-Romania
Cross-Border Co-operation
Programme 2007-2013

Two countries, one goal, joint success!

European Union
European Regional Development Fund

FELNÓTT- ÉS SZAKKÉPZÉSI EGYÜTTMŰKÖDÉS A HÁTRÁNYOS HELYZETŰ SZEMÉLYEK MUNKAERŐ-PIACI ESÉLYEINEK NÖVELÉSÉÉRT A BIHAR-HAJDÚ-BIHAR EURORÉGIÓBAN

COLABORARE ÎN EDUCAREA ADULȚILOR ȘI A PREGĂTIRII PROFESIONALE PENTRU PROMOVAREA OCUPĂRII PERSOANELOR DEFAVORIZATE ÎN EUROREGIONEA BIHOR-HAJDÚ-BIHAR

aproape un milion de oameni care și-au pierdut locurile de muncă ca urmare a procesului de restructurare economică specifică tranziției postcomuniste.

În septembrie 2008, în județul Hajdú-Bihar au funcționat 173 instituții acreditate de educația adulților. Conform rezultatelor unei anchete sociologice întreprinse în același an, cele mai multe instituții se bazează pe finanțarea costurilor de educație de către participanții/beneficiarii cursurilor de formare. A doua sursă financiară ca importanță este reprezentată de finanțările provenite din proiecte, urmată de sprijinul financiar din partea autorităților publice centrale, județene și locale, și din partea angajatorilor. Interesul individual al participanților la programele de formare este evident, dat fiind că absolvirea unor asemenea cursuri este “răsplătită” cu măritări de salarii și prestigiu profesional sporit, oferind și o protecție mai mare față de amenințarea șomajului (Miklósi, 2010).

În rândul finanțatorilor un loc important revine programelor Uniunii Europene (HEFOP, TÁMOP, TIOP) dar o pondere însemnată dețin și finanțările din partea ministerelor, băncilor, firmelor etc. Trebuie să remarcăm însă, că deși integrarea educațională și ocupațională a persoanelor cu statut economic și social defavorizat este considerată și în Ungaria drept prioritate națională, sumele din bugetul central de stat alocate acestui scop pot fi considerate relativ modeste, situându-se la o valoare mai mică decât un procent din PIB. Resursele bugetare ale educației continue provin dintr-un capitol bugetar special destinat acestui scop, precum și din sumele alocate măsurilor de stimulare a ocupării și de sprijinire a formării profesionale din cadrul Fondului Pieții de Muncă conform prevederilor Legii CI/2001. Statul asigură din aceste surse inclusiv finanțarea normativă pentru furnizorii de programe de educație continuă.

Distribuția furnizorilor de educație continuă pe tipuri de instituții este deosebit de diversă, dat fiind că unele organizații nonprofit, instituții de învățământ superior sau preuniversitar și întreprinderi private organizează programe de formare și pentru satisfacerea nevoilor proprii de resurse umane. În ceea ce privește raportul cerere-ofertă în acest domeniu, rezultatele diferitelor studii se contrazic într-o anumită măsură. Unii autori afirmă că efectele pieței sunt

Hungary-Romania
Cross-Border Co-operation
Programme 2007-2013

Two countries, one goal, joint success!

European Union
European Regional Development Fund

determinante în direcționarea ofertei de formare profesională, în timp ce alții pun această afirmație sub semnul întrebării. Asemenea aprecieri contradictorii pot fi în parte și efectul aplicării unor criterii diferite în analiza și interpretarea datelor, însă trebuie să avem în vedere și faptul că sistemul de educație continuă, ca orice sistem de educație, este prin natura sa mai statică decât caracteristicile mereu în schimbare ale pieții muncii. Durata îndelungată în timp a procesului de acreditare reprezintă și ea o piedică în calea adaptării flexibile a ofertei educaționale la cerințele pieții muncii.

Un capitol distinct al problematicii incluziunii educaționale și ocupaționale se referă la situația romilor. Cercetări efectuate pe eșantioane naționale au confirmat că 90% din populația romă de vârstă activă aparține categoriei șomerilor. Cauza principală a acestei strări de lucruri este nivelul deosebit de scăzut de educație școlară și profesională al potențialilor angajați romi. O cercetare efectuată în 1995 a evidențiat că 23% din populația romă adultă nu a terminat nici școala generală, doar 13% au o pregătire profesională atestată și numai 1% au obținut diploma de bacalaureat (Tóth et al, 2010).

Eforturile îndreptate spre ameliorarea acestei situații au produs până acum rezultate mai degrabă modeste. În 1999, spre exemplu, s-au organizat cursuri de formare special-destinate romilor în următoarele profesii: lucrător agricol, prelucrător nuiele de salcie și de pipirig, gospodar agricol, împletitor de nuiele, tâmplar, zidar, comerciant de legume, îngrijitor de parcuri, producător de mături, culegător de plante medicinale. Conform rezultatelor unui studiu sociologic, la aceste cursuri au participat 326 persoane, însă nu există date cu privire la numărul absolvenților care au obținut un loc de muncă, astfel că nu se poate estima efectul acestor programe în sensul atenuării șomajului din rândul populației rome.

În ultimele decenii, comunitățile de romi au trecut printr-un semnificativ proces de transformare. În ceea ce privește nivelul de școlaritate, în loc de absolvirea a 1-3 clase, numărul celor care termină 8 clase devine din ce în ce mai mare, deși fenomenul de absolvire al școlii obligatorii încă nu este unul general în rândul membrilor comunităților rome, tot așa cum nu este respectată nici vârsta obligatorie de frecvență a școlii (care în Ungaria este 18

Hungary-Romania
Cross-Border Co-operation
Programme 2007-2013

Two countries, one goal, joint success!

European Union
European Regional Development Fund

ani). Aceasta, în condițiile în care absolvirea a opt clase nu oferă aproape nici un drept persoanei în cauză pe piața forței de muncă. Pe de altă parte, chiar și părinții care în principiu își propun să-și orienteze copiii spre continuarea studiilor, nu dispun, în majoritatea cazurilor, de planuri, proiecte de viitor bine fundamentate în această privință.

În cazul șomerilor cu nivel de școlaritate redus, spre deosebire de cei cu nivel mai ridicat, perpetuarea statutului de șomer după absolvirea cursului de calificare este de natură să le îndepărteze și mai mult de la dorința de a mai învăța. Acest fapt îi determină din ce în ce mai mult pe decidenții politici să facă o diferențiere clară între programele de formare care din acest punct de vedere merită a fi sprijinite de cele care în opinia lor nu merită acest sprijin, datorită numărului potențial redus de noi angajări pe care le-ar putea induce. Spre exemplu, în Regiunea de Dezvoltare al Câmpiei de Nord, Consiliul de Dezvoltare și Formare Profesională a evaluat ofertele furnizorilor de formare profesională continuă și a decis pentru susținerea prioritară a 28 programe, susținerea fără statut prioritar a 172 de programe și lipsă de susținere pentru un număr de 62 de propuneri de programe (Miklósi, 2010).

Situația destul de frecvent întâlnită în care absolventul unui program de formare profesională se confruntă și după absolvire cu imposibilitatea de a găsi un loc de muncă, este de natură să producă efecte nefaste persoanei în cauză și din punct de vedere psihic. Cei care nici după al treilea curs absolvit nu reușesc să se angajeze, vor resimți un accentuat sentiment de dezamăgire față de eficiența funcționării sistemului și probabil vor renunța să se mai înscrie la noi cursuri de formare.

Concluzii și propuneri vizând dezvoltarea rețelei instituționale în domeniul formării profesionale și educației adulților

Pregătirea profesională pe tot parcursul vieții are un rol potențial deosebit de important în dezvoltarea economiei și asigurarea egalității de șanse. Numeroase sunt motivele care justifică

Hungary-Romania
Cross-Border Co-operation
Programme 2007-2013

Two countries, one goal, joint success!

European Union
European Regional Development Fund

FELNÓTT- ÉS SZAKKÉPZÉSI EGYÜTTMŰKÖDÉS A HÁTRÁNYOS HELYZETŰ SZEMÉLYEK MUNKAERŐ-PIACI ESÉLYEINEK NÖVELÉSÉÉRT A BIHAR-HAJDÚ-BIHAR EURORÉGIÓBAN

COLABORARE ÎN EDUCAREA ADULȚILOR ȘI A PREGĂTIRII PROFESIONALE PENTRU PROMOVAREA OCUPĂRII PERSOANELOR DEFAVORIZATE ÎN EUROREGIONEA BIHOR-HAJDÚ-BIHAR

necesitatea dezvoltării acestor forme de pregătire, dintre care este de amintit în primul rând schimbarea dinamicii pieții muncii, care atrage după sine pe de o parte șomajul, iar pe de altă parte impune necesitatea recalificării. Dispar meserii tradiționale și apar altele noi, în unele domenii nevoia de forță de muncă calificată scade, în timp ce în alte domenii ea înregistrează o creștere rapidă. Sectorul construcțiilor, spre exemplu, nu mai are nevoie de un număr așa mare de muncitori, în schimb industria ușoară și serviciile, sectorul informatic atrag mult mai mulți specialiști, cunoscătorii de limbi străine sînt mult mai căutați.

Ca urmare a tendințelor actuale ale dezvoltării economico-sociale, atât în România cât și în Ungaria s-au produs mutații semnificative în structura socio-ocupatională, sectorul serviciilor ocupând un loc din ce în ce mai important. Transformările din domeniul economic și social au condus la metamorfoza sistemului de educație, învățământul superior ocupând o pondere din ce în ce mai însemnată în ansamblul serviciilor educaționale. An de an, învățământul superior este accesat de o porție mereu crescândă a absolvenților de liceu din generația respectivă.

Cercetările sociologice și datele statistice converg spre a întări concluzia – confirmată de altfel și de experiența de zi cu zi – conform căreia odată cu ridicarea nivelului general de școlaritate crește și rata ocupării. Absolvirea diferitelor forme și nivele de educație devine tot mai importantă în determinarea șanselor de integrare și mobilitate socio-profesională ale indivizilor. În general, șansele de angajare ale bărbaților le depășesc pe cele ale femeilor, mai ales în cazul persoanelor care nu au absolvit nici școala generală. Cei care părăsesc școala înainte de a finaliza treapta cea mai de jos a sistemului de învățământ își diminuează în mare măsură șansele de acces pe piața muncii, rămânându-le doar posibilități de ocupare ca muncitor necalificat, preponderent în domeniul agricol. În același timp, ocuparea unor locuri de muncă care presupun efectuarea unor activități intelectuale de rutină este condiționată de tot mai mulți angajatori de absolvirea unei instituții de învățământ superior, dat fiind că numărul licențiatilor înregistrează o continuă creștere.

În același timp însă, se manifestă din ce în ce mai mult situația paradoxală ca tinerii care se prezintă pentru ocuparea unui anumit loc de muncă dintr-o anumită perspectivă sunt

Hungary-Romania
Cross-Border Co-operation
Programme 2007-2013

Two countries, one goal, joint success!

European Union
European Regional Development Fund

FELNÓTT- ÉS SZAKKÉPZÉSI EGYÜTTMŰKÖDÉS A HÁTRÁNYOS HELYZETŰ SZEMÉLYEK MUNKAERŐ-PIACI ESÉLYEINEK NÖVELÉSÉÉRT A BIHAR-HAJDÚ-BIHAR EURORÉGIÓBAN

COLABORARE ÎN EDUCAREA ADULȚILOR ȘI A PREGĂTIRII PROFESIONALE PENTRU PROMOVAREA OCUPĂRII PERSOANELOR DEFAVORIZATE ÎN EUROREGIONEA BIHOR-HAJDÚ-BIHAR

superior pregătiți, dar tot ei din punct de vedere profesional sunt insuficient pregătiți pentru activitatea respectivă. Pregătirea profesională nu este favorizată, tinerii preferă mai mult liceele, urmate de studii superioare, în timp ce absolvenții de școală generală cu rezultate mai slabe ajung să urmeze școli profesionale. Munca profesională calificată și-a pierdut în bună parte recunoașterea morală și materială, și astfel nu mai este atrăgător pentru tineri.

Pentru a remedia această situație, pregătirea profesională ar trebui să se desfășoare la un nivel calitativ ridicat, bazată pe lângă cunoștințe practice de nivel înalt, pe un fond teoretic modern asociat cu abilități din informatică, manevrare de instrumente moderne, cunoștințe de limbi străine. Muncitorul calificat astfel pregătit ar putea recâștiga reputația materială și socială de care trebuie să beneficieze, pentru a fi cu adevărat eficient. Însă, în vederea atingerii acestui scop, sistemul educațional în general dar mai cu seamă sistemul de pregătire profesională a adulților ar trebui să se acomodeze și să urmeze schimbările și tendințele de pe piața muncii.

Un prim aspect în fundamentarea acestui proces de înnoire vizează *clarificarea nevoilor specifice ale membrilor grupului țintă vizat*, din care fac parte persoane aparținând unor diverse categorii sociale, de la tinerii nepregătiți, sau slabi pregătiți, până la persoane mai în vârstă, care în urma schimbărilor sociale și-au pierdut locul de muncă, fiind astfel nevoiți să participe la cursuri de recalificare. Decizia persoanei de a urma un program de pregătire profesională poate să aibă la origine fie o cerință ivită la locul de muncă, fie dorința de a progresa în domeniul său profesional.

În același timp, trebuie să ținem seama de faptul că anumite grupuri sociale, cum sunt romii sau persoanele având capacitatea de muncă modificată, sunt afectate în mai mare măsură față de restul populației de accesul dezavantajat pe piața muncii, în cazul lor dezavantajele se manifestă adesea cumulate. Accesul persoanelor cu dizabilități la locurile de muncă continuă să rămână la un nivel deosebit de scăzut, în pofida programelor de sprijin implementate și a introducerii unor reglementări legislative mai favorabile. Obstacolele sunt încă numeroase,

Hungary-Romania
Cross-Border Co-operation
Programme 2007-2013

Two countries, one goal, joint success!

European Union
European Regional Development Fund

FELNÓTT- ÉS SZAKKÉPZÉSI EGYÜTTMŰKÖDÉS A HÁTRÁNYOS HELYZETŰ SZEMÉLYEK MUNKAERŐ-PIACI ESÉLYEINEK NÖVELÉSÉÉRT A BIHAR-HAJDÚ-BIHAR EURORÉGIÓBAN

COLABORARE ÎN EDUCAREA ADULȚILOR ȘI A PREGĂTIRII PROFESIONALE PENTRU PROMOVAREA OCUPĂRII PERSOANELOR DEFAVORIZATE ÎN EUROREGIUNEA BIHOR-HAJDÚ-BIHAR

ținând atât de disponibilitatea scăzută a angajatorilor cât și de condițiile de muncă nefavorabile și starea mentală insuficient pregătită a potențialilor angajați.

În ceea ce privește *cadrul legislativ* se poate afirma că în ambele țări există reglementări prin lege care vin în ajutorul tinerilor din categorii defavorizate, având însă câteodată prevederi contradictorii. În România, pe lângă Legea 116/2002, având ca scop principal evitarea dezintegrării sociale, în 2011 a fost inițiat un nou program care are ca scop încadrarea în câmpul muncii a tinerilor marginalizați sociali între 16 și 25 ani. Programul enumeră criteriile prin care pot fi definite membrii grupurilor țintă aparținând unor categorii sociale dezavantajate, formulând totodată și sarcinile direcțiilor județene de muncă și protecție socială. Acestea trebuie pe de o parte să intre în contact cu potențialii angajatori, făcându-le cunoscute avantajele ce le sunt oferite în cazul angajării tinerilor defavorizați, iar pe de altă parte să informeze tinerii despre, cursurile de pregătire, oportunitățile de angajare, serviciile de consiliere ocupațională existente, modalitățile de accesare a unor burse și a altor forme de sprijin financiar.

O problemă reală esete însă reglementarea conform căreia în cazul angajării tinerei dezavantajați ar pierde ajutorul social de care beneficiază, întrucât ar crește venitul mediu pe membru de familie. Modificarea acestei reglementări în sensul acordării în continuare a unui sprijin financiar pentru tinerii proaspăt angajați proveniți din medii sociale dezavantajate, ar avea în opinia noastră un efect motivațional stimulatativ asupra dorinței tinerilor de a se angaja și a se menține în locurile lor de muncă.

În ceea ce privește *cadrul instituțional*, formarea profesională a adulților în România se organizează în școli profesionale aparținând sistemului de învățământ tradițional sau funcționează prin fundații, instituții private. Referitor la *finanțarea* cursurilor de formare, o parte dintre ele beneficiază de finanțare de stat în vederea reintegrării șomerilor, o altă parte obține fonduri nerambursabile ale Uniunii Europene sau ale Statului Român prin proiecte, în timp ce o a treia formă de finanțare provine din contribuțiile bănești ale cursanților. Pentru primele două forme de obicei se găsesc cursanți, însă pentru cea de-a treia modalitate, dat

Hungary-Romania
Cross-Border Co-operation
Programme 2007-2013

Two countries, one goal, joint success!

European Union
European Regional Development Fund

FELNÓTT- ÉS SZAKKÉPZÉSI EGYÜTTMŰKÖDÉS A HÁTRÁNYOS HELYZETŰ SZEMÉLYEK MUNKAERŐ-PIACI ESÉLYEINEK NÖVELÉSÉÉRT A BIHAR-HAJDÚ-BIHAR EURORÉGIÓBAN

COLABORARE ÎN EDUCAREA ADULȚILOR ȘI A PREGĂTIRII PROFESIONALE PENTRU PROMOVAREA OCUPĂRII PERSOANELOR DEFAVORIZATE ÎN EUROREGIONEA BIHOR-HAJDÚ-BIHAR

fiind că potențialii beneficiari nu au resurse financiare suficiente din care să-și achite costurile proprii de formare, participarea este mult mai scăzută.

Situația în Ungaria este aproape identică. Există și aici o competiție serioasă între programele de training profesional organizate în cadrul sistemul școlar public și în cel privat, însă programele care funcționează cu succes sunt mai ales cele care obțin finanțări din proiecte. La formările organizate de autoritățile județene de muncă și protecție socială sunt și aici mulți candidați, însă cursurile organizate pe bază de autofinanțare de către participanți întâmpină dificultăți suplimentare.

Desigur, o soluție a acestei probleme poate fi achitarea taxelor de participare de către angajator în locul cursantului. Însă, așa cum reiese din relatările angajatorilor, se întâmplă foarte des ca în situații în care întreprinzătorul a plătit taxa de școlarizare și a reușit să formeze un muncitor calificat, angajatul să părăsească locul de muncă din propria inițiativă sau angajatorul să nu îi mai poate asigura de lucru, astfel că achitarea costurilor de formare se dovedește o investiție nerentabilă pentru angajator. Apare astfel o contradicție: pe de o parte, angajatorii ar avea nevoie de muncitori superior calificați, pe de altă parte însă, adeseori este prea riscant pentru ei să suporte costurile de școlarizare. O posibilă soluție în această privință, care ar fi binevenită atât pentru angajați cât și pentru angajatori, ar fi o nouă reglementare legală, prin care statul să finanțeze integral sau parțial costurile de formare.

Educația adulților în domeniul formării profesionale este orientată încă preponderent spre recuperarea rămănerii în urmă, depășirea decalajului care desparte de restul populației persoanele fără nici o calificare, unii dintre ei confruntându-se și cu dificultăți de socializare. Sarcina prioritară pe care ar trebui să le asume sistemul ar fi însă să se “autocorecteze”, adică să înlocuiască și să completeze formele de pregătire, programele de formare care nu își mai găsesc rostul, nu mai sunt în concordanță cu evoluțiile pieței de muncă. Educația continuă poate oferi, din această perspectivă, oportunități deosebite de reînnoire prin dezvoltarea unor programe de formare profesională și educația adulților corespunzătoare nevoilor specifice ale grupurilor țintă și cerințelor contemporane.

Hungary-Romania
Cross-Border Co-operation
Programme 2007-2013

Two countries, one goal, joint success!

European Union
European Regional Development Fund

PROMOTING THE INTEGRATION OF DISADVANTAGED GROUPS BY COOPERATION IN THE FIELD OF TRAINING IN THE BIHOR-HAJDÚ-BIHOR EUROREGION

FELNÓTT- ÉS SZAKKÉPZÉSI EGYÜTTMŰKÖDÉS A HÁTRÁNYOS HELYZETŰ SZEMÉLYEK MUNKAERŐ-PIACI ESÉLYEINEK NÖVELÉSÉÉRT A BIHAR-HAJDÚ-BIHAR EURORÉGIÓBAN

COLABORARE ÎN EDUCAREA ADULȚILOR ȘI A PREGĂTIRII PROFESIONALE PENTRU PROMOVAREA OCUPĂRII PERSOANELOR DEFAVORIZATE ÎN EUROREGIUNEA BIHOR-HAJDÚ-BIHAR

Referințe

AJOFM Bihor (2011 a) Date statistice la nivel național, regional și județean privind resursele de muncă, populația civilă, populația ocupată, șomerii înregistrați și rata șomajului. Material informativ elaborat pentru proiectul Adult Learning, elaborat de Daciana Nica, director adjunct AJOFM Bihor.

AJOFM Bihor (2011 b) Formarea profesională a adulților la nivel național și în județul Bihor. Material informativ elaborat pentru proiectul Adult Learning, elaborat de Daciana Nica, director adjunct AJOFM Bihor.

Anuarul Statistic al Județului Hajdu-Bihar (2009) Központi Statisztikai Hivatal, Debrecen, 2009

Balica, M. (2008) Educația adulților în zone defavorizate. Constrângeri și oportunități. Teză de doctorat, Universitatea din București

Consiliul Național de Formare Profesională a Adulților (2011) <http://www.cnfpa.ro> Accesat: 15.03.2011

Hungary-Romania
Cross-Border Co-operation
Programme 2007-2013

Two countries, one goal, joint success!

European Union
European Regional Development Fund

www.hungary-romania-cbc.eu • www.huro-cbc.eu

PROMOTING THE INTEGRATION OF DISADVANTAGED GROUPS BY COOPERATION IN THE FIELD OF TRAINING IN THE BIHOR-HAJDÚ-BIHOR EUROREGION

FELNŐTT- ÉS SZAKKÉPZÉSI EGYÜTTMŰKÖDÉS A HÁTRÁNYOS HELYZETŰ SZEMÉLYEK MUNKAERŐ-PIACI ESÉLYEINEK NÖVELÉSÉÉRT A BIHAR-HAJDÚ-BIHAR EURORÉGIÓBAN

COLABORARE ÎN EDUCAREA ADULȚILOR ȘI A PREGĂTIRII PROFESIONALE PENTRU PROMOVAREA OCUPĂRII PERSOANELOR DEFAVORIZATE ÎN EUROREGIUNEA BIHOR-HAJDÚ-BIHAR

Dan, Adrian Nicolae (2009) Servicii sociale In: Marian Preda, coord. Riscuri și inechități sociale în România. Ed. Polirom, Iași, pp. 119-189

Drobot Loredana (2008) Pedagogie socială. Ed. Didactică și Pedagogică, R.A. București

Imre Anna - Lannert Judit (2000) Az oktatási rendszer és a rendszerben való tanulói továbbhaladás. Jelentés a magyar közoktatásról.

Juhász Erika (2010) A felnőttképzés rendszere a partiumi térségben In: Kozma Tamás, Ceglédi Tímea (szerk.) Régió és oktatás: A Partium esete. CHERD-Hungary, Debrecen, 2010, pp. 251-266

Kerülő Judit (2000) Hátrányos helyzetű csoportok és a felnőttoktatás <http://www.oki.hu/oldal.php?tipus=cikk&kod=esely-Kerulo-Hatranynos> Accesat: 30.03.2011

Miklósi Márta (2010): Az Észak - Alföld régióbeli felnőttképzési intézmények jellemzői. Új Pedagógiai Szemle, 2010/5. sz.

Tóth Miklós et al (2010) „Perifériáról a társadalomba” Szektorok összefogása a társadalmi esélyegyenlőségért Első Nyírségi Fejlesztési Társaság, Nyíregyháza

Hungary-Romania
Cross-Border Co-operation
Programme 2007-2013

Two countries, one goal, joint success!

European Union
European Regional Development Fund

www.hungary-romania-cbc.eu • www.huro-cbc.eu